

23 Ιανουαρίου 2023

Άγιος Αθανάσιος: Ο Χριστός και ως άνθρωπος ζούσε και ως Λόγος έδινε ζωή σ' όλα, αλλά και ως Υιός συνυπήρχε με τον Πατέρα!

/ Σοφίας Πατερικής Απαύγασμα

Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Μέγας.

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Ἀγίου Ἀθανασίου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας

Λόγος περί της ενανθρωπήσεως του Λόγου και της διά σώματος προς ημάς επιφανείας αυτού

Απόδοση εις την νέα ελληνική
Αρχιμανδρίτης Δωρόθεος Πάπαρης (νυν Μητροπολίτης Δράμας)

Συνέχεια από εδώ: <http://www.pemptousia.gr/?p=362655>

Αφού ο νους των ανθρώπων ξέπεσε στα αισθητά, ο Λόγος ταπεινώσε τον εαυτό του να ενανθρωπήσει, για να σηκώσει στους ώμους του τους ανθρώπους όντας ο ίδιος άνθρωπος· να προσελκύσει προς τον εαυτό του την προσοχή των αισθήσεών τους, για να τον βλέπουν στο εξής ως άνθρωπο· να πείσει με τα έργα που εργάζεται ότι δεν είναι μόνον άνθρωπος αλλά και Θεός, Λόγος και Σοφία του αληθινού Θεού.

Αυτό θέλοντας να το υπογραμμίσει και ο Παύλος λέει: «Είστε μέσα στην αγάπη ριζωμένοι και θεμελιωμένοι, για να μπορέσετε να καταλάβετε μαζί με όλους τους

Αγίους ποιο είναι το πλάτος, το μήκος, το ύψος και το βάθος της· να γνωρίσετε την αγάπη του Χριστού που ξεπερνά τη γνώση, για να γεμίσετε με όλο το πλήρωμα του Θεού». [(Εφ. 3,18)]

Ο Λόγος παντού πρόσφερε τον εαυτό του· και πάνω και κάτω, και στο βάθος και το πλάτος.

Πάνω είναι με τη δημιουργία, κάτω είναι με την ενανθρώπιση, στο βάθος είναι στον άδη και στο πλάτος είναι σ' όλο τον κόσμο· διότι όλα είναι γεμάτα από τη γνώση του Θεού. Γι' αυτό το λόγο, δεν έσπευσε, μόλις ενανθρώπησε, να θυσιαστεί αμέσως για χάρη όλων μας· να παραδώσει το σώμα του στο θάνατο και να το αναστήσει· διότι έτσι θα έμενε στην αφάνεια. Το αντίθετο· φανέρωσε πλήρως τον εαυτό του, μένοντας στο ανθρώπινο σώμα και κάνοντας τέτοια θαυμαστά έργα και σημεία, ώστε να τον αναγνωρίζουν πλέον όχι ως άνθρωπο αλλ' ως Θεό Λόγο.

Με την ενανθρώπησή του ο Σωτήρας έκανε από αγάπη για τον άνθρωπο και τα δύο: πρώτα, εξαφάνισε το θάνατό μας και μας ανακαίνισε· και δεύτερον, ενώ ήταν αφανής και αόρατος, φανέρωσε τον εαυτό του με τα έργα του· μας γνωστοποίησε ότι είναι ο Λόγος του Πατέρα, ο Παντοκράτορας και Βασιλιάς όλων.

Δεν ήταν βέβαια κλεισμένος μέσα στο σώμα· ούτε πάλι ήταν μόνο μέσα στο σώμα και δεν ήταν σε άλλα μέρη· ούτε κινούσε μόνο το σώμα, ενώ τα υπόλοιπα στερούνταν την ενέργεια και πρόνοιά του. Το πιο παράδοξο, όντας Λόγος, δεν συγκρατούνταν από κάτι, αλλά όλα αυτός τα συγκρατούσε.

Και όπως, ενώ βρίσκεται σ' όλη την κτίση, ουσιαστικά βρίσκεται έξω από κάθε τι: σε όλα σκορπίζει την ενέργειά του διακοσμώντας τα και σ' όλα απλώνει τη δική του πρόνοια· ζωοποιεί το καθένα και όλα μαζί· τα περιέχει όλα και σε κανένα δεν περιέχεται· μόνο μέσα στον Πατέρα του βρίσκεται όλος και σε όλα.

Έτσι λοιπόν, και είναι μέσα στο ανθρώπινο σώμα και αυτός είναι που το δίνει ζωή· κατά συνέπεια δίνει ζωή σε όλα. Ήταν μέσα σ' όλα αλλά και έξω απ' όλα.

Και ενώ γινόταν γνωστός από τα έργα του σώματος, γινόταν γνωστός και από την ενέργειά του σε όλη τη δημιουργία.

Έργο της ψυχής είναι να βλέπει με τους λογισμούς του νου όσα είναι έξω από το σώμα· να μην ενεργεί όμως έξω από το δικό της σώμα ούτε και με την παρουσία του σώματος να κινεί όσα είναι μακριά απ' αυτό. Ουδέποτε ο άνθρωπος με τη σκέψη του μπορεί να κινήσει και να μετεκινήσει όσα είναι μακριά του. Δεν είναι δυνατόν να κάθεται κάποιος στο σπίτι του και να σκέφτεται τα ουράνια σώματα και να κινεί τον ήλιο ή να περιστρέφει τον ουρανό. Τα βλέπει να κινούνται και να

υπάρχουν, αλλά δεν είναι ικανός αυτός να τα κάνει να υπάρχουν και να κινούνται.

Δεν ήταν τέτοιος βέβαια ο Λόγος του Θεού ως άνθρωπος. Δεν ήταν δεμένος με το σώμα, αλλά μάλλον αυτός το συγκρατούσε· ώστε και μέσα σ' αυτό ήταν, και σ' όλα υπήρχε· και έξω από τα όντα ήταν και μόνο στον Πατέρα αναπαυόταν.

Και το πιο σπουδαίο ήταν το εξής: και ως άνθρωπος ζούσε και ως Λόγος έδινε ζωή σ' όλα αλλά και ως Υιός συνυπήρχε με τον Πατέρα. Γι' αυτό, δεν υπέφερε στη γέννησή του από την Παρθένο· ούτε, όντας μέσα στο σώμα, μολυνόταν, αλλά το εξαγίαζε κι από πάνω. Διότι, αν και είναι μέσα σ' όλα, δεν παίρνει απ' όλα, αλλά, καλύτερα, όλα απ' αυτόν λαμβάνουν τη ζωή και την τροφή.

Όπως ο ήλιος, που είναι δημιουργημά του και τον βλέπουμε όλοι μας, περιπολώντας στον ουρανό, δεν μολύνεται όταν έρχεται σε επαφή με τα επίγεια σώματα· ούτε το σκοτάδι τον εξαφανίζει αλλά μάλλον αυτός τα σώματα αυτά και τα φωτίζει και τα καθαρίζει. Πολύ περισσότερο, ο πανάγαθος Λόγος του Θεού, ο δημιουργός και κύριος του ήλιου, δεν μολύνονταν μέσα στο σώμα· αλλά, όντας άφθαρτος, έδινε ζωή και στο θνητό σώμα που περιβλήθηκε και το καθάριζε· διότι λέει η Γραφή, «αυτός δεν έκαμε καμία αμαρτία, ούτε βρέθηκε ποτέ στο στόμα του δόλος».

Όταν λοιπόν οι θεολόγοι λένε γι' Αυτόν ότι τρώει, πίνει και γεννιέται, γνώριζε ότι το σώμα, βέβαια, σαν σώμα γεννιόταν και τρεφόταν με τις κατάλληλες τροφές· αυτός όμως ο Θεός Λόγος συνυπάρχει στο σώμα και διακοσμεί τα πάντα· και με όσα έκαμε με το σώμα του αποδείκνυε ότι δεν ήταν απλός άνθρωπος αλλά Θεός Λόγος. Και αυτοί οι χαρακτηρισμοί λέγονται γι' αυτόν, επειδή το σώμα που τρώει, γεννιέται και υποφέρει, δεν ανήκει σε κάποιον άλλον αλλά ήταν του Κυρίου. Αφού όμως έγινε άνθρωπος, έπρεπε αυτοί οι χαρακτηρισμοί να του αποδίδονται όπως σε άνθρωπο, για να τεκμηριώνεται ότι έχει αληθινό και όχι φανταστικό σώμα.

Και όπως με αυτούς τους χαρακτηρισμούς γινόταν αντιληπτή η σωματική του παρουσία, παρόμοια με τα έργα του σώματος που έκανε, φανέρωνε τον εαυτό του ως Υιό του Θεού. Γι' αυτό και έλεγε στους άπιστους Ιουδαίους: «Εάν δεν κάνω τα έργα του Πατέρα μου, μη με πιστεύετε· αν όμως τα κάνω, ακόμη κι αν δεν πιστεύετε σε μένα, πιστέψτε στα έργα μου· έτσι, θα μάθετε ότι ο Πατέρας είναι με μένα κι εγώ με τον Πατέρα».

Όπως, όντας άόρατος, τον γνώριζαν από τα δημιουργήματα, έτσι και με το που έγινε άνθρωπος, ενώ δεν φαίνεται στο σώμα, από τα έργα μπορεί να γνωριστεί ότι δεν είναι άνθρωπος αλλά η Δύναμη και ο Λόγος του Θεού, που τα κάνει όλα αυτά.

Η εντολή που έδινε στους δαίμονες και εκείνοι έφευγαν μακριά, αποδεικνύει ότι αυτό δεν είναι ανθρώπινο αλλά θεϊκό έργο. Ή, ποιος τον έβλεπε να θεραπεύει τις ασθένειες των ανθρώπων, και πίστευε ακόμη ότι δεν είναι Θεός;

Διότι καθάριζε λεπρούς, έκανε κουτσούς να περπατούν, άνοιγε τ' αυτιά των κουφών, σε τυφλούς χάριζε την όραση· και γενικά όλες τις ασθένειες και κάθε είδους αδυναμία των ανθρώπων τη θεράπευε· απ' όλ' αυτά τα θαυμαστά που έκανε, και ο τυχόντας μπορούσε να αντιληφθεί τη θεϊκότητά του.

Ποιος πάλι, βλέποντάς τον να αναπληρώνει σε ορισμένους τις ελλείψεις που είχαν από τη γέννησή τους και ν' ανοίγει τα μάτια του εκ γενετής τυφλού, δεν θα αντιλαμβανόταν ότι η δημιουργία των ανθρώπων είναι στην εξουσία του και ότι αυτός είναι ο δημιουργός και πλάστης; Διότι αυτός που προσφέρει στον άνθρωπο ό,τι δεν είχε από τη γέννησή του, σίγουρα φαίνεται ότι αυτός είναι και ο Αίτιος της δημιουργίας των ανθρώπων.

Γι' αυτό, και από την αρχή, όταν ήλθε σε μας, πλάθει για τον εαυτό του σώμα από την Παρθένο· έτσι παρέχει σε όλους σπουδαίο γνώρισμα της θεότητάς του: ότι αυτός που έκαμε αυτό το σώμα είναι και ο Δημιουργός των υπολοίπων σωμάτων. Διότι, ποιος αν έβλεπε να δημιουργείται σώμα μόνον από παρθένο, και όχι από άνδρα, δεν θα σκέφτεται ότι αυτός που παρουσιάζεται σ' αυτό δεν είναι ο πλάστης και κύριος και των άλλων σωμάτων;

Ποιος πάλι, όταν βλέπει ν' αλλάζει η ουσία του νερού και να μεταβάλλεται σε κρασί, δεν θα πιστέψει ότι αυτός που το κάνει είναι ο Κύριος και Δημιουργός της σύστασης όλων των υδάτων;

Για το λόγο αυτό, περπατούσε σαν κυρίαρχος πάνω στη θάλασσα, λες και βάδιζε στη γη· παρείχε έτσι σε όλους, όσοι τον έβλεπαν, απόδειξη της εξουσίας του πάνω σε όλα.

Τρέφοντας πάλι με λίγα ψωμιά τόσο πολύ πλήθος και καλύπτοντας αυτός κάθε έλλειψη, ώστε πέντε χιλιάδες άνθρωποι να χορτάσουν από πέντε ψωμιά και να περισσέψουν κιόλας, αντιλαμβανόταν ο καθένας ότι αυτός είναι ο Κύριος που προνοεί για όλα.

Από την ιστοσελίδα:

http://users.uoa.gr/~nektar/orthodoxy/paterikon/a8anasios_megas_logos_peri_enan8rwphse

<https://bit.ly/3QYA6f6>